

eruere, alioquin nullum intercessisset disseriri: oportebat ergo, ut fecundus hoc adeo perfectum confirmaretur, atque conficeretur Sanguine ipsius, quemadmodum ipse dixit non autem per Sanguinem in figura: *Calix novi Testam̄entū in Sanguine meo.* Quibus verbis cum adiunguntur alla Salvatoris, qua capite 6. Sancti Joannis referuntur: *Caro mea vere est cibus, & Sanguis meus vera est p̄tū, duo simili videntur: primum quidem promissus dandi Cibis, & Sanguinem suum: proutissimum quod quidem ita perficimus terminata facta est, ut quilibet explicatio illi ostendat caliginem; alterum vero suam exequitur promissionem; Calix novi Testam̄entū in Sanguine meo.* Nonne igitur inferendum est hic verum Jesu Christi Sanguinem dari, & promitti?

In Eucharistia. Fides simplex omnis curiositas inimica Christianorum in fidei Sacramento fides, omnes auctoritatem dubitationes, tantum animam fedat. Ita Sanctus Petrus per fidem hanc in dubitatione est, alios erat confirmans, illas ita hoc in adorabili Mylestrio confronavat, dicens Iesu Christo divina haec verba, & nobis adoptanda, quia Caput dixit illa pro membris omnibus: *Dominus, ad quem ibimus? (Joan. 6.)* quoniam tu verba nostra eterna habes. Fides igitur in divina Eucharistia fatus vigilare non potest ad inquietam hanc Philosophorum coeteram, quae explicatura quod credit, sipe ad nihilum redigit id, quod credendum est. *To implicare fides est,* & Sanctus Hilarius inquit, *non per disperiles nos Deus ad beatitudinem questiones vocat. (S. Hilari. l. 10. de Trinitate.)* Novatores postquam canonem hunc contemplaverunt in scopolum allii sunt, & naufragium fecerunt, omnia redigentes ad quæsiōnes Philosophicas, omniā intelligere volentes, omniaque secundum sensum suum explicantes amiserunt fidem, & rati se disipasse Mylesticas tenebras, quibus magnum hoc Sacramentum involvunt est, nobis suppedantur invictum contra se ipsos argumentum, se a veritate aberrare, quia opes est, ut Eucharistia omnium scelerum decursu sit Mylestium fidei, videlicet nostra ratione incomprehensibilis. Sed fatendum est nihil dignos eius pietate fidem, quam arbitrari latius esse solere, & revereri augustinus hoc Sacramentum, quin velint nimis persternari veritates adest sublimes, atque difficiles, simulque profundum divino Providentiæ, atque Sapientie Dei consilio institutum fuisse, ut faciat haec Mylestria sub speciebus panis, & vini administrare, qui quidem vulgaris cibas est noster, & quo ut oblatio: *qui natus est homo, qui sapientia natura non perhorrelat, ut vici humana carne, & humanum saginatum biberet.*

Quæ mutatio genitio est? *De substantia?* *Potestis?* *Vini man-*
termaneat amplius pot-
Confer-
tationem. Si verum est, post Consecrationem verum Jesu Christi Corpus esse sub speciebus panis, & vini, sequitur necessario sicut ibi antea non erat, hoc contingere debere vel per mutationem, vel per novam creationem, vel per alterius substantiae mutationem, & conversionem in substantiam suam. Sed certum est fieri nequaquam posse ut Iesu Christi Corpus sit in hoc Sacramento per mutationem loci, videlicet ut ab uno in alterum locum accederet; alioquin oportet, ut Galum relinquenter; nihil enim de uno in locum alterum transire potest quin deseret locum, in quo est; ac minus adhuc fidei consonum est, neque in mente cujusquam venire potest, id fieri per novam creationem Corporis Jesu Christi in Eucharistia: reliquum est ergo id per substantia mutationem fieri; cum pars substantia mutetur in Domini Corpus, & post Consecrationem non amplius subsistat. Quæ res impulsi Patres Generalis Concilii Lateranensis, ac Florentini, veritatem hanc declarare, & confirmare, Decretis perficiunt, aperteque, effectuque ut Synodus Tridentina clarius perhac verba statueret: *Si quis dixerit in Sacro Sæculo Eucharistia Sacramento removere substantiam panis, & vini una cum Corpore, & Sanguine Domini nostri Jesu Christi... anathema sit. (Council Lateranense, & Conf. Trident. sess. 13. Cap. 2.)*

J. C. In Eucharistia est tamquam homo, & Deus. Non solum verum Jesu Christi Corpus, quidquid proprium est humani Corporis, sed ipsi Jesus Christus totus integrus in hoc Sacramento continetur. Itaque cum Jesus Christus sit humana persona, que simul Deus & homo est, videlicet in qua Divina similitudine, & humana natura conjuncte sunt, & quæ utramque complectit substantiam cum proprietatis suis, credendum nobis est, Divinitatem, & omnem humanam naturam, quæ constat anima, omnibusque partibus Corporis, & Sanguinis, in hoc Sacramento contineri. Ita ut sicut in Celo humanitas tota conjuncta est cum Divinitate in una substantia persona, ambigere netas sit, quomodo Jesus Christi Corpus conjunctum sit Divinitate in hoc Sacramento. Nilominus observandum est hoc omnia non eodem modo in Eucharistia contineri. Alio enim ibi sunt, vi verborum Consecrationis ejusdem; cum enim hac verba operantur quidquid significant, ex Theologorum sententia opus est, ut quod per illa exprimitur, vi coramdebet verborum in Sacramento inventari. Alia vero sunt, quæ licet expressa non sint verbis Consecrationis, tamen sunt in Eucharistia, quia separari minime possunt ab illis, quæ formaliter per eadem verba exprimuntur. Ita cum Sacerdos profert, *Hoc est Corpus meum,* in quo confitit forma Consecrationis panis, Corpus sp̄num Jesu Christi sit in hoc Sacramento vi verborum; cum deum Sanguis, anima, & divinitas Jesu Christi cum for-

maliter expressa non sint, sunt tamen, sed per concomitantiam, ut loquuntur Theologi, videlicet quatenus hoc omnia conjuncta sunt cum Corpore Iesu Christi. Hinc patet Jesum Christum totum in Eucharistia contineri. Cum enim certum sit, cum duo simili inseparabiliter conjuncta sunt, ubi alterum fuerit, alterum quoque pariter inventari debet; inde sequitur totum Jesum Christum necessario sub speciebus panis, & vini contineri.

Nihilominus perficimus esse debet fidelibus, merito servari confutendum seorsum confederanti panem a vino; prius enim duplex hac Consecratio melius exprimit, & representat Passione Salvatoris, in qua Sanguis ejus separatus fuit a Corpore: quapropter in Consecratione recolitur effusus Sanguinis memoria. 2. Cum hoc Sacramentum iuratur effusus cibis animalium nostrarum, ratio postulatur, ut in formam cibi, & potus institueretur, in quibus certum est confidere perfectam Corporis alimento. His addendum est non solum Jesum Christum totum in qualibet specie, regum etiam sub qualibet minima utriusque specie particula, quod probatur per ea, quæ de Sacramenti huius Institutione narrant Evangelista. Certum est enim Dei Filium non protulisse verba Consecrationis super quamlibet bucellam panis Apostoli datam, sed simili consecrata tantum panis, quantum erat distribuendum; & potissimum hoc in Calice factum, cum dixerit Apostolis Iustus: *Accipere, & dividere inter vos. (Euseb. 22.)*

Proteftantes nonnulli exprobant Catholicis sententiam varietatem in hæc verba; *Hoc est Corpus meum,* atque arbitrii sunt se fatis responditatis, quæ scripti Bellarmi, supradicti ejus Doctoris Scriptoriæ ducentas recentissimas opiniones æque ad verborum eorum deprivations. Sed isti Theologi animadvertere debent, cum omnes Catholicæ in ipso consentiant, variam ejusdem veritatis explicande rationem nequaquam efficere schisma, neque opinio varietatem, in iis, quæ ad fidem pertinent, nisi Ecclesia de fidem iudicatur. Hujusmodi est Innocentii III. opinio, quæ fecutus est Erasmus, aliquis nonnulli, ac praetertim Catharinus, cuius tractatus Roma editus fuit, dum Tridentinum celebraverunt Concilium. Hoc opinio in constituta est, licet Consecratio *huc per hæc verba: Hoc est Corpus meum;* nihilominus Jesum Christum hoc Sacramentum iurantem, non ut ministram, sed ut Dominum secreta benedictione consecrare panem, ac tandem loquentem de pane iam Consecratio dixisse Apostolis fuit: *Hoc est Corpus meum.* Ita ut quemadmodum mutatione facta jam fuerat cum procul verbum *huc*, audtores isti afferunt vocem illam significare Corpus Jesu Christi, & propositionem integrum ea explicandam non secus ac alias propositiones Theoreticas, per quæ affirmatur de subiecto, quod est. Ita illi inuenti de propositione considerata in ore Jesu Christi. Sed ad explicationem sensum, quem habet in ore Sacerdotum, addunt, cum Jesu Christus nunquam illis dederit supremam hanc auctoritatem, quam ipse habebat in Sacramenta, illos solam iustitiae hec proferre verba; ideoque ea in Sacerdotum non ut aliam habere sensum, quam quæ habent in ore Jesu Christi, quandoquidem ab illis tantummodo recitatur. Hinc sequitur illa non esse prædicta, dum effectum suum significans, sed dum illum producent. Suarez opinionem hanc temeritatem nomine insinuat, & aliis putant censoria aliqua dignam verum cum nequaquam illam damnam tamquam hereticam, & aliquo Catharinæ liber editus fuerit dum Concilium habetur; atque fidei profectio de hoc opinione non loquatur, quæ non officit veritati prædictæ reali, quæ Catholicam fidem constituit, Calvinistarum Objectione de sententiarum nostrarum varietate in verbis intitulatis, in irritum codit. Præter quam quod opinio, quæ locum præbuit afferre huic varietati evertit omnia eorum copiis in verba illa, *Hoc est Corpus meum.*

Catholicæ Theologi nolunt habent in discrimine has subtilitates, vel potius logicas rugas in verba hæc. *Hoc est Theologum Corpus meum;* licet afferit Reformati illi innaturum ad ereretur suum fulcendum. Nam quin ullam haberent superba: *Hoc est Corpus meum.* Christi quatuor modis, qui & realis præfentia dogma, & alterum Transubstantiationis complectuntur. Qui afferunt significari confite id quod sub speciebus continetur, singularem substantiam, & præfens objectum; rationes habent ita exprimenti, non objectum reale, sed modum significandi idem, quæ illud reprehendunt; nam five appliceret panis, five Corpori Jesu Christi, significat utrumque sub idea generali, & confusa obiecti præfentis, & rei, quæ sub speciebus illis continetur. Et tandem qui dicunt hoc significare Corpus Jesu Christi, nequaquam falluntur, considerantes permanentem hujus verbi significacionem, quæ est cum spiritus conjuncti attributum Corporis cum subiecto. Nonne deplorabile est, Calvinistas Europam universam perturbare, ac tot filios ab Ecclesiæ tunc abstrahere his subtilitatibus, quæ sunt mera sophismata, & effectus ignorantie scientie ipsius, quæ adeo perperam abutuntur in examine Mysterio rum nostræ Religionis?

Unum ex præcipuis miraculis in Eucharistia, quod erant: Accidentalia Panis, & omnium

vini habet. omnium maximum esse videtur; est, species panis, & vini, autem quæ passum accidentia vocamus, in hoc Sacramento sine ullo subiecto. Lo subiecto subfert: nam sicut Corpus, & Sanguis Salvatoris sunt in hoc Sacramento, ita ut panis, & vini substantia ibi minime inventari; & nihilominus accidentia panis, & vini subfert nequeant in Corpore, & Sanguinis Jesus Christi, sequitur illa ibi subfert per se contra ordinem nature, quin alicui inhærent subiecto. Hanc Veritatem semper docuit Ecclesia, & iisdem confirmari potest auctoribus, quibus probatur nihil ex substantia panis, & vini in Sacramento hot permanere.

Cum Dei Filii dicit: *Hic est Calix Sanguinis mei, qui pro nobis, & pro multis effundens;* horum verborum alia defumtum id est, *filii dicit: illa simil divino Spiritu afflata conjunxit Ecclesia, ad inveniendum fructum, atque utilitatem Paullonis Iesu Christi.*

Si enim considerares virtutem, ac meritum paullonis effundens, confundendum est Salvatoris Sanguinem effundens fructus proprie salutem hominum; sed si recipimus fructum, quem homines inde recipiunt, facile intelligimus ipsam non omnibus proderi, sed multis domatam. Cum Salvator igitur dixit: *qui pro nobis effundens, eos indigitavit, qui aderant, Iudeo excepto, eos, quos elegerat, & Iudeis futuros Discipulos suos;* cum vero addidit *pro multis,* inuenire voluit Electos alios five ex Iudeis, five ex Gentilibus. Atque ita, quandoquidem non loquebatur tunc nisi de fructu Paullonis five, quæ nonnisi solis Electis salutis effectum procuravit, dicitur non potuit pro omnibus; quia in seni Apostoli dicit: *Jesum Christum oblatum fuisse feme, ut in se multorum ferret peccata.*

1. Est commemorationis Domini donec veniat; sed nihil obstat, quod id, quod ceteri in nobis memoriam mortis, & paullonis illius per signa visibili, non continet invisibili pacto Corpus, & Sanguinem ejus. Dicimus jam, figura, & commemorationis sunt externa, veritas, & realitas interna sunt. 2. Sacramenta, dicunt, non contineantur continere quod repræsentant; continent solum virtutem, & effectum. Facili est responsio. Numquid Deus hanc sibi necessitatem irrogavit, efficiendi omnia Sacramenta aequalia, ac sibi similia? Numquid, ac facultatem obicit intra alia unum efficiendi, quod consernit, & complectetur, quod repræsentaret? Nisi aliquid nobis peculiare dixerit de Augustinismo hoc Sacramentum, fatetur de eo deinde ac ceteris ferendum esse judicium; sed cum tot variis modis fesse explicetur, nōstum est indiscriminatum, & sine illa exceptione ea credere, quæcumque dixit. 3. Quod Eucharistia post Consecrationem panis vocetur, non debet, neque inde inferendum aliquid contra realem præsentiam Corpus Domini nostri. quod ipsum dictum est. Illa de hoc Sacramento visiti, si verum est Salvatorem bis eadem utramque Tertium, de quo potest dubitari. Eucharistia vocatur panis, & vinum; etenim quis ignorat in hoc agi Sacramento per verba Consecrationis. Primum est Verum Corpus Filius Dei, hoc est, *Omnis idem quod natum est Virgine,* & quod fedit in Calo ad dexteram Patris Aeterni in hoc Sacramento contineri. 2. Nihil ibi remaneat de substantia panis, & vini, componentium illud, quæcumque hoc sensibus adferatur. 3. quod facit argutex prioribus dubiis, videlicet ea, quæ videntur accidentia, & sub sensibus cadunt, admirabili modo subfert, quia aliquid inhærent subiecto.

Nihil hyperbolice dicimus, cum alterius Calvinii opinionem omnino impossibile esse; confitit enim in verbo & positione realis manducationis Corporis sine ultra realiter Corporis; ita enim sensus suum illi ubiqui explicabit, quod formaliter effectus in cogitatione nostra, & Dei Voluntate oppositionem; videlicet nihil unquam esse posse, quia Deus velit, & nolit id ipsum, & simili. Pater in sermonibus omnibus, qui fuerunt unquam, sed præterit in omnibus linguis vernaculis, qui hodie videntur: *quæ esse manus, & cibæ mangiatæ complicitur esse;* & *quæ esse manus in loco, & cibæ mangiatæ in illo luogo, complectitur esse.* neque inveniuntur vestigia, quæ mangiatæ sibi præsentari vocari; unum sine altero concipi nequit. Calvinus igitur, si ad litteram accipitur, effectus quod Deus velit, & nolit rem eam, eodemque tempore. Ille fatus erat callidus, neque fatus ipsum fuisse poterat, ita ut crederet quod dicebat. Quod ille manducationem vocabat, poterat quidem secundum illius mentem aliquid esse reale; & hoc illi præculdum intelligebat; sed secundum mentem ipsius realiter non erat manducatio; quemadmodum hominis imago in se quidem aliquid esse reale, sed recipia non est homo. Satis noras animas propria manducare. Verbo quod illi inueniatur, & intelligent Calvinistæ, est Corpus Salvatoris facere veram aliquam, realiterque operationem, licet abfet, & cosdem gignere effectus, quos optimæ alimenta, cum manducantur, effectus in Corporibus nostris; quam operationem placuit ipsi appellare manducationem. Quia Patres in allegoria sua fæpe locuti sunt de spirituali manducatione cum corporali conjuncta, eique inhærente, admittentebar ille his vocibus Manducationis realis, quæ sapientia natura præsentiam realiter continent, sibi conciliare Lutheranos, qui hanc realiter præsentiam credunt, & non avertire Zwingianos, qui illam non credunt, sed quæ esse non potest, nisi figurata manducatio, qualis sua est: videlicet virtutem vivificantem adjunctam Carni Domini nostri acta, & physice ad nos usque venire, quia tamen venit caro per miraculum, quod naturam superat, & quod ipse quoque incredibile appetit. Verba Calvinisti hodierna Magistri sunt: *Tantum abfet, hanc esse Ecclesiæ sententiam, ut illa dñearet has propositiones, vel locutiones, si ex ore imperii aliquis Catholici elaberentur, eaque inter Haereticos amaret, si mordicus illas auferret propagare. Damnam etiam illos, qui hoc tribuerent privilegium Corpori Filiis Dei, ita ut diversi esset in locis tamquam glorificatum, vel tamquam divinissimum conjunctum. Quia nec gloria, nec unio cum Divinitate obtinet, quoniam in illi Corpus humanum, quale nostrum est, eaque præfens uno tantum in loco præsentem.*

De præfentia corporis in variis locis, quin esset illa una, eademque substantia, Calvinistæ, qui incellanter contraria veritatem hanc exclamant, erudiendi sunt de vera Ecclesiæ fide: Eorum quippe complices sibi persuadunt, nos credere Corpus Domini Nostri in Eucharistia eodem modo, quo in Calo est, vel erat in Græce. Tantum abfet, hanc esse Ecclesiæ sententiam, ut illa dñearet has propositiones, vel locutiones, si ex ore imperii aliquis Catholici elaberentur, eaque inter Haereticos amaret, si mordicus illas auferret propagare. Damnam etiam illos, qui hoc tribuerent privilegium Corpori Filiis Dei, ita ut diversi esset in locis tamquam glorificatum, vel tamquam divinissimum conjunctum. Quia nec gloria, nec unio cum Divinitate obtinet, quoniam in illi Corpus humanum, quale nostrum est, eaque præfens uno tantum in loco præsentem.

Cum omnia argumenta, quæ probant realem Corporis Dominicæ præsentiam in Eucharistia ex Scripturis deponuntur, ita conceptus, perspicuous verba afferentibus, & Respondetur: *Sur obiectio- nibus contra realem præ-*

nullam interpretationem admittentibus; cum reliquo ratio- fentiam illa fuisse in hoc Sacramento sine ullo subiecto. Lo subiecto subfert: nam sicut Corpus, & Sanguis Salvatoris sunt in hoc Sacramento, ita ut panis, & vini substantia ibi minime inventari; & nihilominus accidentia panis, & vini subfert nequeant in Corpore, & Sanguinis Jesus Christi, communicantur, quibus coacta, ac improbabiles Ex- amples appingunt. Hæc autem objectiones ad hos fere præcipuos articulos rediguntur. 1. Sacramentum hoc est commemoratio Mortis Domini. Ego, inquit, non est ipse Dominus noster. 2. Panis est, & vitis fructus quo nomine Scriptura vocat, illum post Consecrationem. Ergo, argumentatur, non est Corpore, & Sanguini Domini. 3. Salvator dixit, non semper habere pauperes nobiscum, sed non semper illum nobiscum esse habitueros. Ergo verum non est illum semper haberi a nobis in Eucharistia. 4. Mores ejus annuntiatur, donec veniat iudicatur vivos, & mortuos; ergo non venit quotidie in nostra Altaria. Gloriosum Corpus ejus in Calo est; ergo neque illa est in terra. Ecce præcipias objectiones ad quas cetera referuntur; & si quæ sunt alia, non merentur nos in illis morari. Quamvis calm nemo sit, qui per se non videat, quid respondendum sit hisce objectionibus, in illis, quæ de Catholicæ fide a nobis exposita sunt: non pretermittendum duximus responses fugerent illis, quibus non ita facile occurrit.

1. Est commemorationis Domini ita sane commemorationis est, vel annunciatio Domini donec veniat; sed nihil obstat, quod id, quod ceteri in nobis memoriam mortis, & paullonis illius per signa visibili, non continet invisibili pacto Corpus, & Sanguinem ejus. Dicimus jam, figura, & commemorationis sunt externa, veritas, & realitas interna sunt. 2. Sacramenta, dicunt, non contineantur continere quod repræsentant; continent solum virtutem, & effectum. Facili est responsio. Numquid Deus hanc sibi necessitatem irrogavit, efficiendi omnia Sacramenta aequalia, ac sibi similia? Numquid, ac facultatem obicit intra alia unum efficiendi, quod consernit, & complectetur, quod repræsentaret? Nisi aliquid nobis peculiare dixerit de Augustinismo hoc Sacramentum, fatetur de eo deinde ac ceteris ferendum esse judicium; sed cum tot variis modis fesse explicetur, nōstum est indiscriminatum, & sine illa exceptione ea credere, quæcumque dixit. 3. Quod Eucharistia post Consecrationem panis vocetur, non debet, neque inde inferendum aliquid contra realem præsentiam Corpus Domini nostri. quod ipsum dictum est. Illa de hoc Sacramento visiti, si verum est Salvatorem bis eadem utramque Tertium, de quo potest dubitari. Eucharistia vocatur panis, & vinum; etenim quis ignorat in hoc agi Sacramento per verba Consecrationis. Primum est Verum Corpus Filius Dei, hoc est, *Omnis idem quod natum est Virgine,* & quod fedit in Calo ad dexteram Patris Aeterni, hoc unde veniens est judicare vivos, & mortuos, quæ verba contradictionem videntur involvere; sed quæ fides optimè nocte conciliare per diversitatem præsentis, de qua jam locutus sumus; & cum dogma Catholicum calamus, obiectio hoc, aliquid id genus lexentum nihil officiunt huic Sacramento, quod est divina potentia miraculum. Quod si cupis objectiones has fusus pertrahas videre, eas legere est, apud Cardinalem Bellarium, Cardinalem Petrum, & Cardinalem de Rethelinum, nec non in Patre Novet, libro de præfentia Jesu Christi, in Sancto Sacramento, in Peilloni tractatu de Eucharistia, aliquis pluribus Controversiarum Scriptoribus, qui illam fuisse, solide responderunt. Suffici ergo dicere, divinum hoc Mysterium omnes naturæ leges susque vertit, id estque illas etiam Philosophia; & opus est, ut in hoc argumento, non fecerit aliquid pluribus humana ratio fit proflus fidei subiecta.

De difficultate, quæ obitor ex præfentia substantia, Calvinistæ, qui conciliare Lutheranos, qui hanc realiter præsentiam credunt, & non avertire Zwingianos, qui illam non credunt, sed quæ esse non potest, nisi figurata manducatio, qualis sua est: videlicet virtutem vivificantem adjunctam Carni Domini nostri acta, & physice ad nos usque venire, quia tamen venit caro per miraculum, quod naturam superat, & quod ipse quoque incredibile appetit. Verba Calvinisti hodierna Magistri sunt: *Tantum abfet, hanc esse Ecclesiæ sententiam, ut illa dñearet has propositiones, vel locutiones, si ex ore imperii aliquis Catholici elaberentur, eaque inter Haereticos amaret, si mordicus illas auferret propagare. Damnam etiam illos, qui hoc tribuerent privilegium Corpori Filiis Dei, ita ut diversi esset in locis tamquam glorificatum, vel tamquam divinissimum conjunctum. Quia nec gloria, nec unio cum Divinitate obtinet, quoniam in illi Corpus humanum, quale nostrum est, eaque præfens uno tantum in loco præsentem.*

communi corporali, & visibili; videlicet tali, qualiter corpora habere conふeruentur; proutum limitata, & circumscripta, ut ita dicam, ab eodem loco, in cuius corpus possumus effigie. Sed simul concipiimus adjutu, & suffulci fide, divinum hoc Corpus, & nostrum, & alia quavis Mundi corpora, ubi Deo plater naturae fines transflitare, habere potest aliud genus praefantiz verisimilem, ac realissimum, quae tempore appellata fuit Sacramentalis, & Spiritualis, non quia credatur, illa in figura tantum, & in Spiritu confidit, sed ut exprimatur a nobis non nisi in Sacramento hoc cognoscet, sed corpora ibi esse potest per solam substantiam suam, fine illa re, que circumdata est, & que illam nostris subiectis sensibus eo modo, quo spirituum praefantim concipiimus, & sicut anima, de qua vulgo dicimus, totam esse in corpore, rotamque in qualibet corporis parte, quin illa adit contradiccio, quia neutrobius circumscripta est & articulata, ut sunt corpora in natura, & corpora praefantia sua. Miraculum hoc rationem superaret, nec disficietur, sed quin primorum Christianorum, & precipuorum Ecclesiarum Patrum fidem habefacter, qui ad miraculum hoc credendum fere exerceunt per altissimam illud multiplicationis panum, quod idiculum est exemplum, si in Eucharistia ageretur folium de multiplicatione Corporis Salvatoris facta per imaginationem, & cogitationem hominum singulorum, quemadmodum uenient in omnibus rerum genitibus, ubi plures de illis cogitant.

De divina credita hunc mysterium, in nobis manifestum, deinde revelatum in scripturam vel traditionem, quam habemus a predicatoribus Eccliesia. Cum Deus nobis Fidei veritatem revelaverit, potissimum ve-
to illam praesentia realis Corporis sui in Eucharistia duplice
modo, Scripturis vincet, ad traditione: sequitur, ut ad creden-
dam divinam haec veritatem hujus Mysterii, alterius harum
ratione innatim, & veritatem hanc credamus, quia Deus illam nobis revelavit per Scripturas, & traditionem. Sed quia
in utriusque harum viarum occurrere possint difficultates, necesse
est certum habere dictum, ne fallamur, & judicem certum,
qui alterius, & veritatem alterius modo nobis a Deo revele-
tam, & qui euidem fons spiritusque certa, ac infallibili-
tate ratione nobis aperiat. Hic autem Iudex est sola Ecclesia Catholica, quae columnam est, praetudique veritatis, quemad-
modum alibi ostendimus. Illius interest duplicitas hujus medi-
veritatis cognoscere, ac interpretari revelationem, quae nobis per alterum facta est. Iuia sacerdotum verum Scripturam, senatum,
ac veram traditionem a mendaci. Ita quaecumque tribui alium
de valeat explicatio, cum iudicium vel nostrum, vel alienorum,
vel etiam dei, non possit, nonnulli falli possit, illa temporis erit
incerta, immo etiam erroris obnoxia, ac accidientis hoc ipso Eu-
charisticis Sacramentis. Etiam regulam fecut non
fuit, nos homines aliquotius eruditissimi erraverunt, ac in va-
rias insanas, hereticisque sententias impegerunt. Hoc pos-
ito, quod adversarii nostri velint, nolint, admittant opus est,
liquec resiciendas esse omnes explicationes, quis his verbis ap-
pungit: *Hoc est Corpus meum, & leuis omnes, qui Ecclesie Catholice sensibus adverterunt.*

Quid perficiat ad cultum, quem hunc Sacramento adorandum unit?

Alia præterea superius argumenta, non minus validia sed quæ huic afficer opere pretium non erit. Videri posunt apud Novetum lib. 4. cap. 1. articulis 2. & 3. de reali Jesu Christo, exponendis.

PARAGRAPHUS VI.

*Defecti ex Asceticis, recentioribusque Concionatoribus loci in
in hoc argumento.*

Post Arianismum, qui Silvatori divinitatem, & qualitatem Filii Dei, confutabilis Patri, eripere conatus est, lique nullus extitisse errorem, qui Religionem Christianam in re magis essentiali oppugnaverit, & qui maiorum pertinacia propagatus fuerit, quam ille, qui auctor est in hoc argumento.

Diversa non asperitate pectaculum. (3. Aug. 197. 95.)
O nomine necesse est animadvertere a Sanctis Patribus mul-
tis annis confiditum fuisse hoc Sacramentum; quapropter
tanta illis nomina exigitanda illis fuerunt, ut illud cogno-
scendum traderentur; atque de eo loquerentur iuxta varia-
tem conceptuum suorum: 1. Modo illud confidant ratione
rei significata, & propterea illud signum memorativum, ac
demonstrativum appellant. 2. Modo habita ratione Dei, &
hominum, & secundum hanc qualitatem duas illis tribuan-
prerogativas, alteram Sacramenti, alteram Sacrificii: Sacra-
menti quod inituit Deus in Electorum suorum gratiam, & in
quo omnium gratiarum suarum fonte ipse constituit, quas
suum communicat: Sacrifici vero, quod offerimus Deo 3.
& per quod supremam ejus fatemur excellentiam, ac su-
premum imperium, quod habent in omni creatura. Modo illud
signum memorativum.

Si in Auguſtissimo hoc Sacramento panis tantum eſerit, & ſi viuum, ut noſtri doceat Adverſari; vel ſi Corpus, & San-
guis Salvatoris ibi effent tantum in figura, quid necelle erat
diſponere mentes eorum, ad quos loquebantur, ad huius My-
ſterii fidem per infiguratum miraculum multiplicatioſum pa-
num, nisi ut praeberet illis apterimmoſum argumentum ſuo
omnipotenciam, & illis fidem adſtrueret eius facilitatis, qua
promihi fidem praefare poterat, per ea, qua jam propriis
ultimoſis ultraprecepit? Ea videmus antequam hoc illis poli-
ceretur, ad illos sublimem habuisse fermonem de fide pre-
ſtantia, que mentem ſublimata potuit, eternaque vitam
pollicetur illis omnibus, qui oculos claudentes humaniſtatio-
nalis, illos aperient supremo auctoratiſ Dei, qui mandatoſi
ſcire.

terpretationibus in quas détorqueri poterant verba sua dicens Carnem hanc non esse suam; non dicit amplius, qui manducat Carnem meam, sed qui manducat me, ipsi vives propter me. Liquet igitur, quandoquidem dubitatio eorum efficit, ut idem repetat argumentum, quin ullam modificationem, correctionem, vel explicationem adjiciat, liquet, inquam, ipsi intelligere hac verba, quemadmodum auditores tui ipsa intellexerant; videlicet de vera ipsa Carne, et vero Sanguine. *Idem.*
Quandoquidem de Capharnayis incidit fermo, opera pre-

Cum adiutorio de Capharnayis incidit termo, oper pretium est animadverte, quod hoc ipsum, in quo adverterii notari figurum sensum constituit, quem veluti clypeum obiciunt teli omnibus, quia in eos contorquuntur, illis error rem auferre deberet; cum enim Capharnayis falso arbitri fuerint, Jesum vello ipsius dare ad manducandum Carmen suum, non fecit ac ab aliis cibis, eoque similes Autopraphagi facere, prima cogitatio de reali manducatione divinae Carnis hujus non fuit castigata, neque explanata, sed confirmata, & quiaque reperta, additis etiam nimis mortis exterris in eos, qui divini hujus Mytterii participes fieri negligenter. Quod vero attinet ad modum, quo promiscuum sum erat adimplentrum, videns illos in hoc errore positos, Carnem ipsum secundam esse, & sicut capes alias manducandam, illos monitos voluit, intellectum iporum non fatis esse spiritalem, se inventurum modum trahendi ipsius Corpus suum, minus crasum, ac rudem: Carmen suum ab illis eo, quo intelligebant modo manducatum nihil ipsi profuturum; verba sua spiritum esse, & vitam ad vivificandas coram annis, non autem ad Corpora etiam. Hinc accidit, quod cum auditoribus satisficeris quidem quoad modum, non autem quoad rem, quam illi praebebat manducandum, ab eo recesserunt, tamquam sibi impossibili, & chimera promiscuta, quod sane minime fecissent, si Dei filius illis significasset, quod volunt Sacramentarii, hoc, quod illis praebabit panem tantum, ac vinum esse, qua Corpus, & Sanguinem representabant, eisque illorum merita applicabant. Tunc enim ipsi nihil dicente, quod illorum sensum, aeracionem averteret, immixto dixisset verba illa dura esse, & circa scandala auditio non posse. *Hoc*.

Corpus suum ad manducandum, & Sanguinem ad bibendum, neminem inter adstantes fuisse, qui verba ad litteram intelligenda non esse arbitratur, & quoniam ulla in illis obliteretur figura locutionis, anigmatum, vel signorum subpicci, nemo credit verba illa obturata esse, licet aliqui dubitarent, utrum essent vera, ac inde occasionem scandali fumerent, & cauferent ab eorecedenti: *Litteras ergo fidei ad Inicem, genitivo psephi hic nobis Coram suam dare ad manducandum?* Duras est hic sermo, & quis potest enim auferre? (Joann. 6.) Quid igitur hinc inferendum est? Inter, si de ideoles, si in Eucharistia nihil esse debuit nisi panis da-
mus in signum Corporis Domini; & si hoc Mysterium siue sit impossibile quemadmodum nonnulli arbitrabantur: *Quemodo sicut hic nobis Coram suam dare ad manducandum?* Dei Filium nequamquam diu illos in errore fuisse reliquerunt; & dubitate non licet, eum qui venerat in Mundum ad mendacem nebras dispidendas, ac efficiendus, ut veritas triumpharet, eum, inquam, allatrum fuisse lucem omacem quam populularum promissio nova, & ante diem illam inaudita, danni videlicet Coram suam ad manducandum, & Sanguinem ad bibendum, praeterierto vero cum videret scandalum in auditoribus oboriri. Sed o triumphum veritatis verborum dum auditu audiri non posse. *Item.*
Quari modo potest ex illis, qui horum infidelium incredulitatem imitantur, cur Dei Filius declarat pluribus, quam virginis formalibus, argue affirmativis propositionibus, se velle dare vere Corpus suum? & cur illos eruerit eo modo, ut jure illis potuerit avertire, si eodem in errore fuerit reliquist? Cur adhibuit ipsa fidei Ascensionis miracula hoc Eucharisticum probabutus? Cur ulla est similitudine unionis, quam ipse habet cum Parate ad illam explicandam quam cum illo habituri sumus in hoc Mysterio, si in figura tantum cum illo conjungemur? Si nobis tradere dimissaat voluerit signum, atque reprezentatio-
nem Corporis, & Sanguinis sui, cur Auditores suos reliqui, quin traderit illis necessarium hac in re explicationem, ex qua scandali occasione fumeant, quandoquidem hoc illi passim accipiebant in iis rebus, que tanti momenti non erant, nisi ille de vero Corpore suo loquebatur, & Auditores nulli alii intellegere poterant per verba, quae toties illis iteraverat? Etenim haec de causa requiriens, quis esset sensus Apostolorum, qui in eis sequela permanerent, utrum & ipsi ab eo effici-
resfuerit? S. Petrus respondit pro omnibus: *Domine, ad quem istum? Verba vita eterna habe.* (Joann. 6.) *Item.*

Dei hominum durius? Non dicit, verba haec esse meta-
borica, neque accipienda in naturali sensu, quem se ad-
integra preferunt; sed prima iterat verba, siisque no-
nus adiicit pondus jurejurando loquens ad eos, qui de sua
potentia dubitaverant: *Amons dico vobis: nisi manducaveritis
caroem filii hominis & biberitis sias Sanginem, non habebitis
vitam in vobis;* (*Ibid.*) Caro enim nra vera cibus est,
Sanguis meus vere est potus. Haec verba, Fideles, nonne
otidem sunt fulgura, & viventia lumina? quandoquidem
pauci infideles prolati, qui de J. C. virtute dubitabant, quia
florum errorum excutiebat, si illa alia quidquam significab-
ant ab eo, quod illi intelligebant, illos in ipsorum opinio-
ne reliquisti, atque etiam confirmatis, sati esse raus errorum
per illis auferre de modo, quo sibi persuadebant; sibi dandas
carnes ad manducandum in fructu concilias, quomodo
una aliis dapibus fieri consuevit. Hi ergo non sunt que in-
reduli, ac Capharnaytia, qui de hujus Mysterii probabilitate
ambiant, de qua illi certos nos facit iis verbis, que infi-
deles vel illi intelligere non potuerunt. Si figuratis ulla est ver-
itas vel synagmatio in promulgatione facienda, nonne illa ex-
istit? (*Ibid. Ioann. 6.*) Idem.
Post verba adeo perspicua, ac sape repetita, quibus Sal-
vator aperit voluntatem suam dandi nobis ad manducan-
dum fuum Corpus, & Sanguinem suum ad bibendum, nec
non post intentatas misas, nisi hac in re sibi obediatur:
nonne omnibus non sibi foles, utrum etiam etiam recte sensu-
lum inibus abrennientia dicendus est illi, qui post hac alle-
rat, quod non ita pridem necis quoq; ex protestantibus mi-
nitris afferuit, non confare ex Evangelio, Filio Dei usque
intentione dandi aliud, quam signum, & figuram Corpo-
ris Iui? Vix, & ne vix quidem id credere possem, nisi scirem
hunc proprium esse erroris effectum execrare illos, qui in eodem
ex mera voluntate verantur; ita ut minime credant
vide quod vident, & quod insift in oculos eorum; & per
obstinationis potentiam ad claudent totam validam, ac ma-
nifesta testimonium nihil habentes, quod objicunt, nisi verba
aliquot in pravum sensum deverta; ut plurimum proprie-
figurati opositum, qualia sunt illa; quibus Dei Filius
uitur ad auferendam cogitationem; Corpus illius crasa,
& carnali ratione esse manducandum. Verba, que locutus sum
vobis, spiritus, & vita sunt. (*Ibid. Ioann. 6.*) Idem.

Ad negandum cum aliqua rationis Specie Domini Corporis realitatem, nonne saltu[m] opponere debent verba contraria, quemadmodum plurimum virginum loci afferuntur, positive illam afferentes? Quod autem attinet ad verba quae afferunt ipsi, provoco illos, ut vel unum omnibus fecilis Patrem ingeniant, qui non explicit illa eomo modo, qua nobis explicatur; adeo hic naturals est tensus corum. Ego vero duo tantum eligo testimonia, que ne ipsi quidem adverteri detractare possunt; quorum alterum est S. Augustini, quem Calvinus ipse sepe tamquam fidelissimum testem antiquitus, optimumque Scripturam Interpretem vocat. Capharnayatis, at ille, fatue, & carnaliter accepertur J. C. verba, rati illum tristum aliquod Carnis sur absciscum, cibus